

	<p style="text-align: center;">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРИРОДООХОРОННИЙ КОНТРОЛЬ»</p> <p>Рівень вищої освіти: Другий (магістерський) Спеціальність: <u>101 Екологія</u> Рік навчання: <u>1-й</u>, семестр <u>2-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>4 кредити</u> Назва кафедри: екології та охорони навколишнього середовища Мова викладання: <u>українська</u></p>
Лектор курсу	к.с.-г.н., доцент Гуцол Галина Василівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	gucolg@ukr.net , galina2019asd@gmail.com

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Природоохоронний контроль» є вибірковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції - 24 год.; практичні заняття – 22 год., самостійна робота – 74 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації.
Підсумковий контроль – залік.

Під час вивчення даної дисципліни можуть використовуватися знання, отримані з дисципліни: «Регіональна екологія».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні дисципліни: «Екологічно-чисте виробництво».

Призначення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Природоохоронний контроль» – вивчає систему державного управління із забезпечення дотримання вимог законодавства з охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів суб'єктами господарювання та фізичними особами, що здійснюється з метою досягнення високого рівня захисту довкілля шляхом запобігання, виявлення та фіксації порушень природоохоронного законодавства, а також притягнення винних осіб до відповідальності.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Природоохоронний контроль» є надання здобувачам вищої освіти знань про систему органів виконавчої влади, які організують і здійснюють контроль у галузі охорони навколишнього середовища, раціонального використання природних ресурсів та радіаційної безпеки.

Завдання вивчення дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен освоїти знання щодо обстеження джерел забруднення і пошкодження компонентів навколишнього середовища; виявлення і оцінка впливу негативних чинників на стан довкілля; прийняття відповідних заходів щодо усунення виявлених правопорушень природоохоронного законодавства.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральною, загальними та фаховими компетентностями, зокрема:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК)

ЗК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

ФК1. Обізнаність на рівні новітніх досягнень, необхідних для дослідницької та/або інноваційної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

ФК4. Здатність застосовувати нові підходи до аналізу та прогнозування складних явищ, критичного осмислення проблем у професійній діяльності.

ФК7. Здатність до організації робіт, пов'язаних з оцінкою екологічного стану, захистом довкілля та оптимізацією природокористування, в умовах неповної інформації та суперечливих вимог.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР2. Уміти використовувати концептуальні екологічні закономірності у професійній діяльності.

ПР5. Демонструвати здатність до організації колективної діяльності та реалізації комплексних природоохоронних проєктів з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.

ПР14. Застосовувати нові підходи для вироблення стратегії прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах.

ПР16. Вибирати оптимальну стратегію господарювання та/або природокористування в залежності від екологічних умов.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (softskills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Тема 1. Основні вимоги щодо організації робіт із природоохоронного екологічного контролю і управління	2	2	7
2	Тема 2. Здійснення державного контролю в галузі охорони атмосферного повітря.	2	2	7
3	Тема 3. Здійснення державного контролю за охороною та раціональним використанням водних ресурсів.	2	2	6
4	Тема 4. Здійснення державного контролю за охороною земель та використанням надр.	2	2	6
5	Тема 5. Державний контроль у сфері поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами	2	2	6
6	Тема 6. Здійснення державного контролю в галузі збереження рослинних і тваринних ресурсів.	2	2	6
7	Тема 7 Концептуальні засади державного екологічного контролю на кордоні..	2	-	6
8	Тема 8. Основні порушення природоохоронного законодавства	2	2	6
9	Тема 9. Повноваження державної екологічної інспекції по застосуванню мір впливу при порушенні природоохоронного законодавства.	2	2	6

10	Тема 10. Екологічний контроль джерел забруднення довкілля	2	2	6
11	Тема 11. Екологічний контроль і управління планової діяльності промислових підприємств.	2	2	6
12	Тема 12. Політика реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища			

11	Тема 11. Екологічний контроль і управління планової діяльності промислових підприємств.	2	2	6
12	Екологічні методи застосування відходів при переробці с.-г. продукції.	2	2	6
Разом		24	22	74

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання.

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносяться на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Види самостійної роботи

№п/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до практичних занять	30	щотижнево	Усне та письмове
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	14	щотижнево	Усне та письмове
3	Індивідуальні завдання	10	4 рази семестр	Усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	20	2 рази семестр	Тестування у системі Moodle
Разом		74		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Дуднікова І.І. Екологія і безпека життєдіяльності: Термінологічний словник-довідник. К.: Вища школа., 2005. 247 с.
2. Разанов С.Ф. Екологічна та техногенна безпека. Навчальний посібник для вивчення дисципліни. Вінниця: РВВ ВНАУ, 2013. 125 с.
3. Екологічне інспектування: підручник: затверджено МОН України / М.О. Клименко [та ін.]. – Херсон: Олді-плюс, 2014. – 400 с.
4. Екологічне інспектування. Практикум [Текст] : навч. посібник : затверджено МОН України / М. О. Клименко [та ін.]. – Херсон : Олді-плюс, 2014. – 228 с. – 1 прим.
5. Нехорошков В.П. Природоохоронне інспектування: навчальний посібник. Одеська державна академія холоду. 2011 – 156 с.
6. Тунік Т. М., Плисенко Т.М. Природоохоронне інспектування: Навчальний посібник. – Кіровоград:2007. – 250 с.
7. Природоохоронне інспектування : конспект лекцій / укл. : Сівак В. К., Солодкий В. Д., Данілова О. М., Пантелю І. М. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. – 164 с.
8. Сівак В.К. Природоохоронне інспектування : Навч. посіб. / В. К. Сівак, В. Д. Солодкий, С. В. Робулець – Чернівці: Зелена Буковина, 2004. –264 с.

Додаткова література

1. Мельник М.А. Сучасні підходи до гігієни при виробництві харчових продуктів: Матеріали V Міжнародного конгресу спеціалістів ветеринарної медицини, 3-5 жовтня 2007. НАУ. Київ. С. 163-166.
2. Постанова КМУ від 19.04.2017р. №275 «Про затвердження положення про Державну екологічну інспекцію України». www.rada.gov.ua
3. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 5.04.2007 р. № 877-V. www.rada.gov.ua
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 19.03.2008р. №212 «Про затвердження критеріїв розподілу суб'єктів господарювання за ступенем ризику їх господарської діяльності для навколишнього природного середовища та періодичності здійснення заходів державного нагляду (контролю)» www.rada.gov.ua
5. Зварищук Т.Г., Ткачук О.П. Аналіз державної програми з охорони довкілля у Вінницькій області та перспективи її виконання в контексті стратегії сталого розвитку. Збірник наукових праць VIII науково-практичної конференції «Стратегія і тактика збереження довкілля», Вінницький національний аграрний університет, 7 квітня 2014 р: Вінниця. С. 29 - 31.
6. Войтко О.С., Ткачук О.П. Пріоритети гарантування безпеки стратегії сталого розвитку України. Збірник наукових праць VIII науково-практичної конференції «Стратегія і тактика збереження довкілля», Вінницький національний аграрний університет, 7 квітня 2014 р: Вінниця. С. 3.
7. Gucol G., Razanov S., Landin V., Nedashkivskyi V., Ohorodnichuk H., Symochko L., Komynar M. Intensity of 137Cs transition into nectar-pollinating plants

and beekeeping products during reclamation of radioactively contaminated soils. *International Journal of Ecosystems and Ecology Science (IJEES)*. 2022. Vol. 12 (1). P. 291-298. (Web of Science).

8. Gucol G., Razanov S., Piddubna A., Symochko L., Kovalova S., Bakhmat M., Bakhmat O. Estimation of heavy metals accumulation by vegetables in agroecosystems as one of the main aspects in food security. *International Journal of Ecosystems and Ecology Science (IJEES)*. 2022. Vol. 12 (3). P. 159-164. (Web of Science).

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Інституту агроекології і природокористування НААН.

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjK3_avr8yAAxUFgv0HHeUnBKIQFnoECBUQAQ&url=https%3A%2F%2Fagroeco.org.ua%2F&usg=AOvVaw1fY6Un-QtD6AxTHPbYRMNx&opi=89978449

2. Офіційний сайт Інституту агробіології. URL:

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwicxJTSr8yAAxU07rsIHRGWB5QQFnoECBEQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.agrobiology.com.ua%2F&usg=AOvVaw1T3X_7uX2HEvHcx3TEncCy&opi=89978449

3. ЕкоДія. URL: <https://ecoaction.org.ua/ahroekolohiia-stijkist.html>

4. Офіційний сайт Всеукраїнської екологічної ліги. URL:

<https://www.ecoleague.net/>

5. Офіційний сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів. URL: <https://mepr.gov.ua/>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
2	Участь у роботі на практичних заняттях	5
3	Виконання домашніх завдань	5
4	Виконання контрольних робіт, тестування	10
5	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	5
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	5

7	Участь у роботі на практичних заняттях	5
8	Виконання домашніх завдань	5
9	Виконання контрольних робіт, тестування	10
10	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	5
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав менше 35 балів, то він не допускається до заліку. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

